РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ФО
СМЕТНА ПАЛАТА

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА
към годишния финансов отчет за 2023 година

I. НОРМАТИВНА БАЗА, ВЪЗ ОСНОВА, НА КОЯТО Е СЪСТАВЕН ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

1. Закон за счетоводството;
2. Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 година;
3. ПМС № 108/09.08.2023г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023г.;
4. Закон за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 година, Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 година и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 година;
5. Заповед № ЗМФ - 1338/22.12.2015г. на министъра на финансите за определяне на формата и съдържанието на Годишния финансов отчет (ГФО) на бюджетните предприятия;
6. Сметкоплан на бюджетните организации, утвърден с ДДС №14/30.12.2013г. от министъра на финансите;
7. Единна бюджетна класификация (ЕБК) за 2023г.;
8. Писмо на МФ ДДС №20/14.12.2004г. относно прилагане на Националните счетоводни стандарти (НСС) от бюджетните предприятия;
9. Писмо на МФ ДДС № 14/30.12.2013г. относно въвеждането на Сметкоплан на бюджетните организации;
10. Писмо на МФ ДДС № 05/30.09.2016г. относно начисляване на амортизации на нефинансови дълготрайни активи от бюджетните организации;
11. Писмо на МФ ДДС № 10/28.12.2017г. относно определяне на срокове за извършване на инвентаризация в бюджетните организации;
12. Писмо на МФ ДДС № 07/28.11.2023 г. относно годишното приключване на банковите сметки на бюджетните организации за 2023 г. и въпроси, свързани с банковото обслужване през 2024 г.;
13. Писмо на МФ ДДС № 08/21.12.2023 г. относно годишното счетоводно приключване и представяне на годишните отчети за касовото изпълнение, оборотните ведомости и друга отчетна информация за 2023 г., както и публикуване на годишните финансови отчети за 2023 г. на бюджетните организации;
14. Указания на МФ, дадени с писма ДДС № 06/04.04.2008г., ДДС № 07/04.04.2008г., ДДС №08/16.09.2014г., ФО-2/27.01.2015г. и ДДС №01/26.01.2015г. отчитане получаването и разходването на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове;
15. Вътрешни нормативни актове на община Ардино:
    - Счетоводна политика на община Ардино;
    - Наредба за условията и реда за съставяне на бюджетната прогноза за местните дейности за следващите три години и за съставяне, приемане, изпълнение и отчитане на бюджета на община Ардино;

- Вътрешен правилник за документооборота на счетоводните документи в Общинска администрация – гр.Ардино;
- Заповеди и Указания на Кмет на Община Ардино.

II. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ ПРИ СЪСТАВЯНЕТО НА ГФО

Текущо начисляване – приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването или плащането на паричните средства и се включват във финансовия отчет за периода, за който се отнасят.

Принцип за предимство на съдържанието пред формата – сделките и събитията се отразяват счетоводно съобразно тяхното икономическо съдържание, същност и финансова реалност, а не формално според правната им форма.

Принцип за независимост на отделните отчетни периоди и стойностна връзка между начален и краен баланс – всеки отчетен период се третира счетоводно сам за себе си, независимо от обективната му връзка с предходния и със следващия отчетен период, като данните на финансовия отчет в началото на текущия отчетен период трябва да съвпадат напълно с данните в края на предходния отчетен период.

Последователност на представянето и сравнителна информация – представянето и класификацията на статиите във финансовия отчетсчетоводната политик и методите на оценяване се запазват и прилагат последователно и през следващите отчетни периоди с цел постигане на сравнимост на счетоводните занни и показатели на финансовия отчет, освен ако е настъпила значителна промяна в дейността или е наложена промяна с нормативен акт.

Компенсиране – не се извършват прихващания между активи и пасиви или приходи и разходи и се отчитат поотделно както активи и пасиви, така и приходи и разходи.

Идентификация на финансовите отчети – в ГФО е показана надлежно следната информация – името на общината, отчетната група, датата на съставяне на финансовия отчет и периодът за който се отнася.

Приложение към финансовия отчет – приложението включва по-подробно описание на информацията в счетоводния баланс и в отчета за касовото изпълнение на бюджетите, сметките за средства от Европейския съюз и сметките за чужди средства. Съдържа информация за прилаганата счетоводна политика, както и допълнителна информация, която не е представена в другите части на финансовия отчет, но чието оповестяване е необходимо за вярното и честно преставяне.

Принцип за действащо предприятие – след настъпването на кризата, породена от влиянието на COVID-19 върху дейността и финансирането на бюджетните организации, възникват съмнения за действащо предприятие. На този етап община Ардино не изпитва липса на финансови и други ресурси, което да повлияе за пълноценното изпълнение на функциите й на орган на местното самоуправление и тя да не може да продължи своето съществуване. През годината не са ползвани безлихвени заеми от сметките за чужди средства. Не са направени изменения във вътрешната нормативна уредба, свързани със закриване, вливане или сливане с друга институция, преструктуриране или ограничаване на дейността на организацията. Няма съществени отклонения от финансовите показатели по чл. 130а от Закона за публичните финанси. Община Ардино не е в списъка на общините с финансови затруднения и открита процедура за финансово оздравяване с цел постигане на финансова устойчивост и стабилност на общинските финанси.

III. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Община Ардино е административна единица, в която се осъществява местното самоуправление. Има собственост и има самостоятелен общински бюджет. В структурата на Община Ардино към 31.12.2023 година са включени следните второстепенни разпоредители с бюджет:

1. Управление „Образование" гр. Ардино с ЕИК по Булстат 0002357500282;
2. СУ „Васил Левски" гр.Ардино с ЕИК по Булстат 108502721;
3. ОУ „Христо Смирненски" с. Бял извор с ЕИК по Булстат 108501579 ;
4. ОУ „Отец Паисий" с.Жълтуша с ЕИК по Булстат 108503780;
5. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий" с.Падина с ЕИК по Булстат 108501548;
6. ОУ „Св.Св.Кирил и Методий" с.Горно Прахово с ЕИК по Булстат 108502244;
7. ОУ „А.С. Макаренко" с.Боровица с ЕИК по Булстат 108501644.

С въведената и действаща единна Счетоводна политика в системата на Община Ардино се стараем да постигнем уеднаквяване на счетоводния и отчетен процес, както и запазване на същите непроменени за дълъг период от време, с цел съпоставяне и ползване на счетоводната информация за анализиране на финансовата дейност в общината и откриване на тенденциите. През бюджетната 2023 година отдел „Финансово счетоводна дейност" и счетоводителите на всички разпоредители с бюджет към Община Ардино успяха в пълна степен да продължат тенденциите за постигане на:

- своевременна, пълна, обективна и точна информация за стопанските процеси в общината;
- изчерпателен обхват и достоверна обработка на счетоводната информация.

IV. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИЛАГАНАТА СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА, СЪСТОЯНИЕТО И ИЗМЕНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Община Ардино като самостоятелна структура извърши инвентаризация на своите активи съгласно Заповед на Кмета № 1055/29.12.2023г. Резултатите от извършената инвентаризация са одобрени отново със заповед на Кмета №207А/21.02.2024г., като не са констатирани липси по вина на МОЛ.

Дълготрайни материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от Община Ардино, за които са изпълнени следните условия:

а/ да имат натурално-веществена форма;

б/ да се използват за продажба, замяна, отдаване под наем, за административни и други цели;

в/ да се използват повече от един отчетен период (дванадесет месеца).

Прилаганият праг за същественост за дълготрайните активи в община Ардино е *1000* (хиляда) лева без ДДС. Дълготрайните материални активи, които са със стойност *до 1000* (хиляда) лева без ДДС, задължително се третират като *краткотрайни активи*, а тези, които са със стойност *над 1000* (хиляда) лева без ДДС, задължително се третират *като дълготраен материален актив*.

По отношение на компютърните конфигурации и други подобни взаимносвързани активи, когато стойността на цялата конфигурация надвишава минималния праг на същественост от 500 лв., съществените елементи (компютър и монитор) се завеждат като ДМА, независимо, че тяхната индивидуална стойност може да е под минималния праг.

Стойността на сградите не се увеличава със стойността на монтираните в тях ДМА – различни инсталации, допълнителни врати, защитни устройства и други, когато те са разграничими и не нарушават конструкцията на сградата.

Чрез използването на сметки от група 22 Дълготрайни активи, капитализирани в отчетна група (стопанска област) „Други сметки и дейности", се отчитат следните ДМА:

- земи, гори и трайни насаждения, с изключение на прилежащите към сгради и съоръжения земи;

- инфраструктурни обекти;

- активи с историческа и художествена стойност;

- книги в библиотеката.

Прилежащите към сгради и съоръжения земи, се отчитат в отчетна група „Бюджет“ по **сметка 2010 Прилежащи към сгради и съоръжения земи.**

Запазен е досегашния подход на изписване на разход на тези активи при тяхното придобиване в отчетна група „Бюджет“.

За горните ДМА се води аналитична отчетност, аналогично на останалите балансово признати ДМА.

Първоначално всеки ДМА се оценява по цена на придобиване, която включва покупната цена (включително мита и не възстановими данъци) и всички преки разходи, както следва:

а/ разходи за подготовка на обекта (терена);

б/ разходи за първоначална доставка и обработка;

в/ разходи за монтаж;

г/ разходи за хонорари на архитекти, инженери, икономисти и други, свързани с проекта, икономическата обосновка, изграждането, доставката монтажа, въвеждането в употреба

д/ изплатените обезщетения на собствениците за отчуждаване на техните активи.

В първоначалната оценка на придобиване не се включват следните разходи:

- административните и други общи разходи, ако са пряко свързани с придобиването или привеждането на ДМА в работно състояние;

- разходите за пуск и други подобни предпроизводствени разходи;

- началните оперативни загуби, понесени, преди активът да достигнепланираната производителност и се признават за текущ разход за дейността;

- разходите за обучение на персонала за работа със съответния ДМА и се отразяват като разходи за квалификация на персонала.

Дълготрайни материални активи, получени безвъзмездно, се оценяват по справедлива стойност, а когато е невъзможно определянето на такава - по текуща възстановима стойност.

Последващи разходи (основен ремонт, реконструкция, модернизация и разширение), които водят до подобряване на бъдеща икономическа изгода, с които се коригира балансовата стойност на дълготрайните активи са:

а/ разходи, които водят до изменение в актива с цел удължаване на полезния срок на действие или увеличаване на производителността му;

б/ осъвременяване на отделни части за да се подобри качеството на продукцията и/или услугите;

в/ разширяване на възможностите за нови продукти и/или нови услуги;

г/ промяна във функционалното предназначение на актива.

Стойността на актива не се променя при текуща подмяна на отделни негови компоненти, които не са отчетени като разграничим актив.

Всички останали разходи се признават за текущи разходи в периода, в който са направени.

След първоначално признаване като актив всички ДМА се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

Веднъж на три години се прави преглед за обезценка на ДМА (доколкото Министерството на финансите не е определило по-кратък срок).

Обезценката измерва евентуалната загуба от държането на актива в резултат на множество фактори и причини. При прегледа за обезценка на ДМА се съпоставя балансовата стойност на актива с текущата възстановима стойност, съответстваща на оставащия полезен срок и потенциал на икономическа изгода на актива. В случай, че е налице траен спад в цените на актива, се отчита обезценка, при което балансовата стойност се коригира до размера на текущата възстановима стойност. За текуща възстановима стойност на активите се приема справедливата им стойност, като за нейна индикация може да се ползва и текущата покупна цена на сходен актив със същия потенциал на икономическа изгода.

При прегледа за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи, обезценка се отчита, когато е налице траен спад в цените на съответните активи. Временни спадове и флуктуации в цените не се вземат предвид.

В община Ардино е въведен праг на същественост при прегледа за обезценка в размер на 5%. Установените при прегледа за обезценка разлики между балансова и справедливата/текуща възстановима стойност, които са под 5 %, се считат за минимални/временни изменения и не водят до коригиране на балансовите стойности на ДА.

При преглед за обезценка на сгради се вземат в предвид освен пазарните цени, също и подобренията в сградите.

Тъй като за капитализираните в отчетна група ДСД активи, изписани на разход при придобиването им и отчитани по сметки от подгрупа 220, е трудно, дори невъзможно да бъде намерен аналог за сравнение, тези активи са изключени от обхвата на нефинансовите дълготрайни активи, подлежащи на обезценка по реда на т. 36.1 от ДДС № 20 от 2004 г.

Не се извършва преглед за обезценка на активи, които са в процес на придобиване и/или строителство със срок под една година.

Евентуални последващи преоценки и обезценки на компютърна конфигурация се прилагат спрямо целия актив, а не поединично за отделните компоненти.

Обезценката е винаги намаляваща и се отчита чрез използване на сметка 7801 "Преоценки на нефинансови дълготрайни активи".

Към 31 декември се извършва преглед на съществуващите счетоводни оценки на ДМА и се коригират стойностите им в случаите на очевидно нереално занижени или завишени отчетни стойности, по които в момента се водят тези активи. Преоценките на нефинансовите дълготрайни активи се правят въз основа на справедливата стойност, която се влияе от пазарните условия. Взависимост от това дали тя е по-висока, или по-ниска от балансовата стойност на актива, преоценката може да се прояви в едни случаи в надоценка, а в други – в подоценка.

Преоценките не са задължителни. Извършват се по преценка на ръководството.

Нематериални дълготрайни активи представляват установим нефинансов ресурс, придобит и контролиран от Община Ардино, който:

а/ няма физическа субстанция;

б/ има съществено значение при употребата му;

в/ при придобиването му е могло да бъде оценяван надлежно;

г/ стойността му при придобиване е равна или по-голяма от 1200 лв с ДДС.

д/ само от използването на актива се очаква икономическа изгода;

Нематериални дълготрайни активи, които попадат под стойностния праг на същественост се изписват на разход при придобиването им.

Нематериални дълготрайни активи, които се състоят от разграничими съставни части, отговарящи поотделно на критериите за нематериални дълготрайни активи се разделят на съставни части и всяка част се третира като самостоятелен актив.

Нематериални дълготрайни активи, закупени от външен доставчик се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена и всички преки разходи.

За отчитането на дълготрайните активи се прилагат разпоредбите на ДДС №20/14.12.2004г. във връзка с приложението на НСС 16 Дълготрайни материални активи и НСС 38 Нематериални активи.

Формирането на цената на материалните запаси става при спазване разпоредбите на НСС 2 Отчитане на стоково-материалните ценности, а именно по тяхната доставна стойност, която представлява сумата от всички разходи по закупуването и други разходи, направени във връзка с доставянето им до досегашното местоположение и състояние.

Стоково-материални запаси са краткотрайни материални активи под формата на материали, придобити чрез покупка. Този разход се отчита като текущ за периода, през който е извършен. В цената на придобиване не се включват складови разходи, административни разходи, финансови разходи и извънредни разходи. Тези разходи се отчитат като текущи разходи за периода, през който са извършени. Материалите се отчитат количествено и стойностно по партиди, МОЛ и складове.

Стоково-материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни проекти или клиенти. Когато няма условия за прилагане на конкретно определената стойност се използва метода първа входяща – първа изходяща (fifo) стойност, при който материалите, които са закупени първи, се изписват първи при потребление. Оставащите в края на отчетния период материали са тези, които са закупени последни.

Материални запаси, вложени в употреба, не се водят по баланса, те се изписват на разход, като се *дебитират сметки 601* срещу *кредитиране на сметки от раздел 3 от СБО.*

Вземанията в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване.

Паричните средства в лева са оценени по номиналната им стойност. За нуждите на изготвянето на отчета в паричните средства са включени всички налични парични средства в каси и банки.

Съгласно разпоредбите на ДДС № 05 от 30.09.2016г. през 2017г. в община Ардино бе въведено начисляването на амортизации на нефинансофите дълготрайни активи.

Възприетият подход за класифициране на активите на амортизируеми и неамортизируеми в община Ардино е в съответствие с т. 9, буква „в" и т. 23 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. Възприетият подход при определянето на срока на годност на амортизируемите активи е в съответствие с насоките, дадени в т. 3 от СС 4 Отчитане на амортизации и т. 30 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. Съгласно т. 9, буква „е" от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., срок на годност е периодът, през който се предполага, че амортизируемият актив ще бъде използван или количеството продукция, услуги или други измерими икономически изгоди, които се очаква да бъдат получени от използването на амортизируемия актив.

Съгласно дадените указания в т.т. 30-35 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г. на Министерството на финансите, общината като първостепенен разпоредител с бюджет при утвърден в счетоводната политика стойностен праг на същественост на дълготрайните активи 1200лв. с ДДС, е определила за амортизируемите активи с първоначална отчетна стойност до 1500лв. включително с ДДС, да се амортизират за две години, независимо че очакваният реален срок на годност на тези активи може да е по-голям. Прилага се за всички класове амортизируеми активи, с изключение на тези, които са определени в т. 30.6 и т. от 31- 35 от ДДС № 05 от 30.09.2016 г., чиито срок на годност се определя по общия ред. За тези активи не е определена и остатъчна

стойност. Община Ардино е определила в амортизационния си план предполагаема остатъчната стойност на активите от следните класове:

- „сгради“;
- „инфраструктурни обекти “/пътища, тротоари, улици и др./

В Община Ардино е избран линейният метод като най-подходящия за амортизиране на всички класове нефинансови активи в общината и нейните второстепенни разпоредители с бюджет. Годишната амортизационна норма е равна на сто разделено на срока на годност в години.

За начисляването на амортизациите са взети следните счетоводни записвания:

- за амортизация на дълготрайните материални активи от група 20:

Д-т с/ки 6033-6036

К-т с/ки 2413-2416

- за амортизация на инфраструктурните обекти:

Д-т с/ка 6037 Разходи за амортизация на инфраструктурни обекти

К-т с/ка 2417 Амортизация на инфраструктурни обекти

За отписване на балансовата стойност на продадените активи са взети следните счетоводни записвания:

Д-т с/ка 6143 – с балансовата стойност на актива

Д-т с/ка 2413 – с акумулираната амортизация

Кт с/ки 2031, 2032, 2039 – с отчетната стойност на актива

При завишаване на отчетната стойност на амортизируемите активи, от началото на месеца, следващ завишението е начислена амортизация в завишен размер, като са направени необходимите промени в амортизационната норма.

Разходите се отчитат по сметки за разходи от раздел 6 на Сметкоплан на бюджетните организации.

Като разходи се отчитат и начислените и сторнираните провизии за задължения към персонала. Същите се начисляват по реда на НСС 19 Доходи на персонала.

Получените през годината приходи се отчитат по сметките за приходи от раздел 7 на Сметкоплан на бюджетните организации.

Приходите и разходите на общината се отчитат и по дейности и параграфи, съгласно Единната бюджетна класификация за съответната година, утвърдена в съответствие с разпоредбите на чл. 14, ал. 2 от Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Приходите и разходите, произтичащи от сделки и събития, се начисляват към момента на тяхното възникване, независимо от момента на получаването им или плащането на паричните средства, с изключение на приходите от данъци, мита и такси с данъчен характер, които се отчитат на касова основа.

Пасивите са краткосрочни – със срок на погасяване до 12 месеца след датата на баланса, и дългосрочни – всички останали.

Собственият капитал на община Ардино включва разполагаем капитал; акумулирано изменение на нетните активи и акумулирано изменение на нетните активи за периода.

V. ПРОЦЕДУРИ ПРЕДИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОБОРОТНИТЕ ВЕДОМОСТИ

Текущо през годината не са извършвани процедури по приключването на приходните и разходните сметки от раздел 6 и 7 със сметките от групи 11 и 12 от Индивидуалния сметкоплан на община Ардино. Дебитните обороти по сметките от раздел 7 показват размера на възстановените приходи, а кредитните обороти на сметките от раздел 6 съответно размера на възстановените разходи.

Спазвайки принципа на текущо начисляване на приходите и разходите, всички разходи отнасящи се за 2023 година, включително и фактурираните с дата м. януари 2024г., са осчетоводени към 31.12.2023г. Общият размер на неразплатените разходи и в трите отчетни групи възлиза на 408 304.85 лева, в т. ч. 80 121.60 лева по проекти, финансирани със средства от ЕС и 67 675.08 лева приблизителна оценка на незавършено строителство. Сумите са отразени по с/ки 4010 Задължения към доставчици от страната, 4897 Задължения към други кредитори – местни лица и 4971 Коректив за задължения към доставчици – местни лица. Размерът на несъбраните вземания на общината към 31.12.2023г. възлиза на 8947.47 лева, отразени по с/ки 4110 Вземания от клиенти от страната.

Извършен е анализ на начислените балансови вземания и задължения и към 31.12.2023 година и са установени просрочени вземания от наеми в размер на 1658.40 лева. Същите са отразени по задбалансови сметки – с/ка 9913 Просрочени вземания от клиенти.

Начислени са провизии за просрочените вземания от наеми в размер на 1382.00 лв., които са отразени по сметка 4917 Провизии за непублични вземания срещу местни лица (приходно-разходни позиции).

Неизползваните платени годишни отпуски на работниците и служителите към 31.12.2023 година са осчетоводени съобразно принципите на НСС 19 Доходи на персонала. Начислени са провизии за същите в размер на 896 865.75 лева, които са отразени по с/ка 4230 Провизии за бъдещи плащания към персонала. При начисляване на провизиите за персонала са взети в предвид и припадащите се върху тях вноски за ДОО, ДЗПО и здравно осигуряване. Начисляването е направено на база равнището на заплатите за месец Декември 2023г., като е предвидено и увеличение в размер на 10%.

В общината няма актувани, но неосчетоводени недвижими имоти.

През годината общината не е придобивала ДМА и НДМА чрез покупка при условия на финансов лизинг.

Към 31.12.2023г. общината няма инициирани плащания в края на отчетния период, а постъпили по сметките в началото на следващия период, поради което в отчета няма отразени преводи в процес на сетълмент.

Направена е инвентаризация на хранителните продукти, на материалните запаси, на сградите, накомпютрите, на транспортните средства, на машини, съоръженияи друго оборудване и на стопънския инвентар. За резултатите от нея са изготвени необходимите счетоводните документи. Извършена е и инвентаризация на вземанията и задълженията – доставчиците са потвърдили размера на задълженията по телефон или електронна поща.

През годината със заповед на Кмета на общината № 217/02.03.2023г. е назначена комисия, която да извърши преглед за обезценка на нефинансовите дълготрайни активи на община Ардино. За работата си комисията е изготвила протокол с дата 14.11.2023г., който е одобрен от Кмета на общината.

Текущо през годината при отписване и придобиване на ДМА не са съставени директни кореспонденции със сметките за собствен капитал.

По сметките от раздел 6 е осчетоводено начислението на разходите. Разминаването на данните по баланса и отчета за касовото изпълнение на бюджета се дължи на различния период от време на начисляване и изплащане на отделните видове разходи. Освен действително извършените разходи по отчета за касово изпълнение към 31.12.2023 година по сметките от раздел 6 са отразени:

- неразплатените разходи по фактури, отнасящи се за 2023 година;
- доставени хранителни продукти, материали и горива от предходни години, които са изписани през текущата година;

- разходи за работно облекло, които са изписани през текущата година;

Приходите през отчетната година са отразени по сметките от раздел 7.

Получените субсидии от РБ са както следва:

Обща допълваща субсидия	- 9 699 768 лева
Обща изравнителна субсидия	- 2 011 300 лева
в т. ч. Зимно поддържане и снегоп.	- 396 400 лева
Целеви трансфери от ЦБ	- 2 405 289 лева
Целева за кап. разходи	- 2 036 212 лева
Целеви трансфери от ЦБ за превози	- 838 674 лева
	16 991 243 лева

Същите са отразени по кредита на с/ка 7511 Касови трансфери от/за централния бюджет. По дебита на с/ка 7511 Касови трансфери от/за централния бюджет са отразени възстановените в централния бюджет неусвоени средства с целеви характер в размер на 278 630.03 лева.

Получените трансфери по § 61-00 в размер на 3 005 461.89 лева са отразени по с/ка 7522 Касови трансфери от/за бюджети на бюджетни организации от подсектор „Централно управление".

Съгласно т.3.6. от писмо № 91-00-394/30.12.2019г. на Министъра на финансите относно отчитането на операциите по механизма за предоставяне на лична помощ средства в размер на 302 535.33 лева от получения трансфер са прекласифицирани, като за целта е съставена следната счетоводна статия:

Д-т с/ка 7522 / К-т с/ка 4831 – 302 535.33 лева

По с/ка 7534 Касови трансфери от/за сметки за средства от ЕС на общини, са отразени съфинансиранията по проекти, финансирани от ЕС в размер на 6 356.26 лева. Получените по извънбюджетната сметка за средства от РА средства в размер на 99 962.27лв. за покриване на ДДС върху окончателни плащания по договори с ДФ „Земеделие" са отразени в отчета за касовото изпълнение в отчетна група „Бюджет" по § 61-01 и в същото време като предоставен трансфер по § 62-02 и съответно по сметки 7522 Касови трансфери от/за бюджети на бюджетни организации от подсектор „Централно управление" и 7534 Касови трансфери от/за сметки за средства от ЕС на общини. В отчетна група „СЕС" трансферът е отразен по § 62-01.

По с/ка 7501 Вътрешни касови трансфери в лева са отчетени предоставените средства на второстепенните разпоредители с бюджет в община Ардино.

За предоставеното от общината безвъзмездно право на ползване на първи етаж от сграда на Дирекция "Социално подпомагане" гр. Ардино и на помещение в Административната сграда на бившето БКС на Областно звено „Изпълнение на наказанията", сумата на приписания приход е отразена по Д-т с/ка 7682 Приписани трансфери от/за държавни институции и К-т с/ка 7189 Приписани други приходи.

Разминаването на данните по баланса и отчета за касово изпълнение на бюджета по сметка 7121 Приходи от наеми на имущество се дължи на това, че по нея са отразени събраните суми без ДДС. По тази сметка са начислени и несъбраните към 31.12.2023 година приходи от наеми, включително и дължимите за м. Декември 2023г., платими през м. Януари 2024г.

Разминаването на данните по баланса и отчета за касово изпълнение на бюджета по сметките за приходи от продажби на дълготрайни активи и други приходи се дължи на това, че по тях са отразени събраните суми без ДДС, а в отчета за касовото изпълнение същите включват и сумата на начисленото при продажбите ДДС.

През 2023 година община Ардино има ползвани и погасени временни безлихвени заеми между бюджетни сметки и сметки за средства от ЕС на общината за разплащане на разходи по одобрени проекти по ОП „Развитие на човешките ресурси",

и ПРСР. Сумите са отразени в баланса по с/ка 4614 Временни безлихвени заеми от/за общински бюджети в очетна група „СЕС“ и с/ка 4624 Временни безлихвени заеми от/за сметки за средствата от ЕС на общини в отчетна група „Бюджет“. Към 31.12.2023г. размерът на непогасените временни безлихвени заеми е - заем от бюджетни сметки в размер на 291 322.26 лева. Общината има одобрени и два временни безлихвени заеми от централния бюджет за окончателни плащания по проекти, финансирани от ДФ „Земеделие“ в общ размер 287 627.01 лева. Същите са погасени към 31.12.2023г. Сумите са отразени в баланса по с/ка 4611 Временни безлихвени заеми от/за централния бюджет в очетна група „Бюджет“, както и като трансфер между бюджет и сметките за средства от ЕС по дебита на сметка 7524 Касови трансфери от/за бюджети на общини в отчетна група „СЕС“ и кредита на сметка 7534 Касови трансфери от/за сметки за средства от ЕС на общини в отчетна група „Бюджет“.

Издадените през годината записи на заповед в общ размер 282 322.46 лева са осчетоводени по кредита на с/ка 9299 Други кредитори по условни задължения, а по дебита на сметката са отразени върнатите през годината такива, които са с отпаднала необходимост в размер на 334 868.89 лева.

В края на отчетния период остатъкът по бюджетната сметка на община Ардино е в размер на 6 932 143.02 лева.

В отчетна група “Сметки за средствата от Европейския съюз” са отразени постъпилите приходи и извършени разходи през годината по проекти, финансирани от структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС.

През годината по извънбюджетните сметки на Общината за получаване, разходване и отчитане на средства от определени европейски фондове са постъпили средства по проекти в следните размери:

„Приеми ме 2015“	- 69 079 лева
„Социално включване“	- 190 941 лева
ОП „Храни” - Топъл обяд	- 1 886 527 лева
„Грижа в дома“	- 446 607 лева
„Укрепване на общинския капацитет“	- 14 100 лева
„Патронажна грижа + Компонент 3“	- 48 344 лева
„Младежка заетост“	- 78 974 лева
„Бъдеще за децата в община Ардино	- 78 213 лева
ДФ „Земеделие“	- 548 088 лева
Училищни проекти	- 68 339 лева
	3 429 212 лева

Същите са отразени по К-т с/ка 7532 Касови трансфери от/за сметки за средства от ЕС на бюджетни организации от подсектор „Централно управление.

По сметка 7524 Касови трансфери от/за бюджети на общини са отразени предоставените от бюджета на общината средства за съфинансиране на проекти в общ размер - 6 356.26 лева, както и получените средства в размер на 99 962.27лв. за покриване на ДДС върху окончателни плащания по договори с ДФ „Земеделие”. По дебита на сметка 7524 Касови трансфери от/за бюджети на общини са отразени и възстановени разходи в размер на 6000.00 лева, които са разплатени в предходни години от бюджета на общината и през 2023 година са одобрени по проекти, финансирани със средства от ЕС.

В края на отчетния период остатъкът по извънбюджетните сметки е в размер на 864 993.80 лева.

В отчетна група “Други сметки и дейности” са отразени средствата по набирателните сметки за постъпилите суми като гаранции за изпълнение на поети

задължения към общината, средства за обезщетяване на бивши собственици и постъпилите такси от социални заведения.

Наличността по набирателните сметки към 31.12.2023година е в размер на 162 362.94 лева.

Дяловото участие на общината в търговски дружества и здравни заведения към 31.12.2023г. е както следва:

В и К – Кърджали	- 12 640 лева
МБАЛ – Ардино	- 1 116 000 лева
МБАЛ – "д-рДафовски – Кърджали"	- 49 450 лева
„Земеделски свят" ЕООД	- 429 лева
	1 178 519 лева

В годишния финансов отчет същото е отразено - по с/ка 5111 Мажоритарни дялове и акции в предприятия в страната – 1 116 429 лева и по по с/ка 5114 Други дялове и акции в предприятия в страната – 62 090 лева.

През 2023 година общината няма получени дивиденти.

VI. ИЗГОТВЯНЕ НА ОБОРОТНИТЕ ВЕДОМОСТИ

Оборотните ведомости на община Ардино са изготвени съгласно разпоредбите на Закона за счетоводството, поотделно за трите отчетни групи (стопански области) – "Бюджет", "Сметки за средства от Европейския съюз" и "Други сметки и дейности" – с данни за състоянието на счетоводните сметки *преди операциите по годишното приключване.* Данните в оборотните ведомости са представени на ниво синтетични сметки (с четириразряден номер). Оборотните ведомости на второстепенните разпоредители с бюджет са обобщени от общината първостепенен разпоредител с бюджет, като за целта е изготвена сборна оборотна ведомост.

Сборната оборотна ведомост е изготвена по определена от МФ-Дирекция "Държавно съкровище" форма, на електронен носител, включващ и сборният баланс.

Освен сборната оборотна ведомост и сборния баланс към ГФО на община Ардино са приложени:

- Справка за касовия дефицит/излишък към 31.12.2023г.;
- Справка за провизиите и корективите на определени вземания и задължения;
- Таблица с данни за салдата по сметките от групи 10 и 11 и нетно салдо на сметките от раздели 6 и 7 към 31.12.2022г. преди годишните приключвателни операции;
- Справка за насрещни салда за елиминиране, за системата на първостепенния разпоредител с бюджет;
- Годишна справка за разчетни сметки на общините към 31.12.2023г.;
- Декларация за идентичност на данните на хартиен и технически носител.

ФАТМЕ ХАДЖИСАИД
Главен счетоводител

инж. ИЗЕТ ШАБАН
Кмет на община Ардино